

ATLAS INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL ON SOCIAL SCIENCES

Open Access Refereed E-Journal & Refereed & Indexed
ISSN:2619-936X

Vol:5, Issue:17

2019

pp.122-130

Article Arrival Date: 21.02.2019

Published Date: 25.04.2019

KIRIKKALE İLİNİN MACERA TURİZMİ YÖNÜNDE SWOT ANALİZİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ¹

AN EVALUATION OF KIRIKKALE PROVINCE IN TERMS OF ADVENTURE TOURISM BY SWOT ANALYSIS

Öğr. Gör. Naime YAPRAK

Kırıkkale Üniversitesi, Fatma Şenses Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Yönetim Organizasyon Bölümü, Kırıkkale/Türkiye

Dr.Öğr.Üyesi Müzeyyen ÖZHAVZALI

Sorumlu yazar, Kırıkkale Üniversitesi, Fatma Şenses Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Yönetim Organizasyon Bölümü, Kırıkkale/Türkiye

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.31568/atlas.290>
Article Type : Research Article

ÖZET

Son yıllarda macera turizminin, turizmin niş pazarlaması içinde vazgeçilmez bir yere sahip olduğu görülmektedir. Kırıkkale İli macera turizm potansiyelinin belirlenmesi çevre ve şehir açısından avantaj ve dezavantajlarının ortaya çıkartılması; İlin turizmdeki potansiyelinin belirlenmesi açısından önemlidir. Bu çalışmada Kırıkkale'nin macera turizmi yönünden değerlendirilerek SWOT analizi yapılmıştır. Çalışmada Kırıkkale'de Aralık, 2018'de yapılan I.Kırıkkale Turizm Çalıştayı sonuçları, Kırıkkale Üniversitesi turizm akademisyenleri, Kırıkkale İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, konaklama işletmeleri ve İl yönetim yetkilileri görüşleri değerlendirilmiş ve mevcut durum analizi yapılmıştır. Kırıkkale Üniversitesi'nin sahip olduğu 30.000'den fazla öğrencinin potansiyel macera turizmi üyesi olduğu, İlin Ankara'ya yakınlığının ulaşım ve hafta sonu etkinlikleri açısından avantaj olduğu; macera turizmi çalışmalarının yetersiz olması, İlin sahip olduğu nehir alanının bütün su sporlarına uygun olmaması gibi dezavantajlar belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Alternatif turizm, Macera turizmi, SWOT analizi, Kırıkkale

ABSTRACT

In recent years, it is seen that adventure tourism has an indispensable place in niche marketing of tourism. In terms of determining the potential of adventure tourism and revealing its advantages and disadvantages in terms of surrounding cities is very important to determine the potential of Kırıkkale in tourism. In this study, SWOT analysis was performed in terms of adventure tourism in Kırıkkale. In this study, the results of the 1st Kırıkkale Tourism Workshop in Kırıkkale in December 2018, Kırıkkale University's tourism academicians and Kırıkkale Provincial Culture and Tourism Directorate, accommodation enterprises, provincial and government officials opinions were evaluated and the current situation analysis was made. More than 30,000 students of Kırıkkale University are members of potential adventure tourism, and the proximity to Ankara is an advantage in terms of transportation and weekend activities. Disadvantages such as the inadequacy of adventure tourism activities and the fact that the river area owned by the province is not suitable for all water sports has been determined.

Keywords: Alternative tourism, Adventure tourism, SWOT analysis, Kırıkkale

1. GİRİŞ

Turizm sektöründe müşteri beklentileri, dünyada meydana gelen gelişmelere paralellik göstererek değişiklik göstermiştir. Bireylerin kültürel ve sosyal hayatlarında meydana gelen değişikliklerin etkisiyle; lüks tüketim olarak değerlendirilen turizm faaliyetleri, günümüzde

¹ Bu çalışma, 2. Taras Şevçenko Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, Ankara, 16-17 Aralık 2018, "Kırıkkale İlinin Macera Turizmi Yönünden Değerlendirilmesi ve SWOT Analizi" isimli bildirinin genişletilmiş halidir.

bireylerin hayatlarında önemli yer almıştır. Teknoloji ile beraber gelişim gösteren ulaştırma ve iletişim olanaklarının gelişmesi, iyileştirilmesi, ulaşılabilir maliyetlerin oluşması; bireylerin turizm faaliyetlerini artırmıştır. Turizm sektörü; özellikle ekonomik olarak gelişmekte olan toplumlar açısından önemli yere sahiptir. Turizm sektörünün artan önemi, ülkelerin rekabet avantajı sağlamak ve tercih edilebilirliğini artırmak için bu pazarı bölümlendirmeyi ve turizmi çeşitlendirmeyi zorunlu hale getirmiştir. Alternatif turizm faaliyetleri var olan talebi karşılamak yeni talepler yaratması açısından gereklidir. Tüm dünyada kitlesel turizmin yerini alan alternatif turizm; ülkemizde ki turizm sektöründe ortaya çıkan sorunların çözülmesi ve rekabet avantajı sağlanması açısından da önemlidir.

II. Dünya savaşından sonra değişen toplumsal yapı; turizm sektöründe de etkisini göstermiştir. Turizm sektöründe müşteri beklentileri, dünyada meydana gelen gelişmelere paralellik göstererek değişiklik göstermiştir. Bireylerin kültürel ve sosyal hayatlarında meydana gelen değişikliklerin etkisiyle; lüks tüketim olarak değerlendirilen turizm faaliyetleri, günümüzde bireylerin hayatlarında önemli yer almıştır.

20.yüzyılda hızla gelişen teknoloji, internet ve dijital araçlar; bilgiye erişimi, ulaşım olanaklarını ve haberleşme araçlarının da gelişimini sağlamıştır. Bu gelişmeler ve değişen yaşam tarzları kişilerin görerek ve yaşayarak öğrenme isteklerini artırmıştır ve kitle turizminde artmasını sağlamıştır. Gelişmiş ve gelişmekte olan toplumların; ekonomileri açısından önemli bir yer arz eden turizm sektöründe; ülkeler rekabet güçlerini artırarak turizm gelirlerini artıramaya yoğunlaşmışlardır.

Turizm sektöründe genel kabul görmüş turizm verilerinin ana göstergelerinden birisi, uluslararası seyahat gerçekleştiren turist sayısıdır. TURSAB Turizm Sektör Raporu (2017) verilerine göre, 1990 yılında 435 milyon turist uluslararası seyahat ederken 2010 yılında bu sayı 950 milyon olarak gerçekleşmiştir. Bu tarihler arasındaki turist sayısında ki artış iki katından fazla olmuştur. Uluslararası seyahat eden turist sayısı artışı 2016 yılında da devam ederek 1,2 milyon seviyesine ulaşmıştır. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün (UNWTO) 2017 yılı turizm raporuna göre; uluslararası seyahat eden kişi sayısı 2017 yılında 1,322 milyon seviyesine ulaşmıştır. Uluslararası turizm gelirleri ise 2017 yılında reel olarak % 4,9 oranında artarak 1,340 milyar ABD doları olmuştur (<http://sdt.unwto.org>).

Turizm sektörünün ileri ve geri yönlü sektörlerle yaptığı işbirliği ile ülkelerin ekonomilerindeki yeri yadsınamaz. Turizm; yan sektörlerle birlikte ülkenin lokomotif sektörlerindedir. Ayrıca yarattığı istihdam ile ülkenin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Turizm sektörünün; gelir ve gider unsuru olarak kullanılan para hareketlerine olan etkisi ile birlikte; ekonomideki iş hacminin genişlemesi ve sektörlerin canlandırılması gibi makroekonomik etkileri vardır (İçöz; 2005). Ülkeler turizm taleplerini karşılamak ve yeni talepler yaratmak için mevcut mal ve hizmet sektörlerinde iyileştirme yapmalıdırlar. Yapılan bu yatırımlar turizmle bağlantılı diğer sektörlerde olumlu etkileyecek; hizmet ve ürün kalitesinin artmasını sağlayacaktır. Bu yönüyle ekonomiye olan katkısı istihdamda da gerçekleşecek ve ülkenin refah seviyesinin artmasını sağlayacaktır. Dünya Seyahat ve Turizm Konseyi'nin (WTTC) turizm sektörü ve bu sektöre bağlı olarak seyahat sektörünün ekonomik katkılarını karşılaştıran raporunda; turizmin ekonomik katkı kriterlerine ve boyutlarına yer vermiştir. Buna göre; turizmin doğrudan ekonomik katkıları konaklama sektörü, yeme-içme sektörü, perakende sektörü, ulaştırma sektörü ve eğlence sektörlerinde ortaya çıkmaktadır. Turizm sektörünün dolaylı ekonomik katkılarını; seyahat ve turizm yatırımları, hükümet tarafından yapılan harcamalarla tedarikçilerden yapılan satın almaların etkisi şeklinde ortaya çıktığı görülmektedir. Tüm bu harcamaların ortaya çıkardığı türetilmiş katkı boyutu ile doğrudan ve dolaylı yani toplam istihdamın yaptığı harcamalarda türetilmiş ekonomik katkı olarak görülmektedir. Son olarak toplam turizm sektörünün yukarıda bahsi geçen ekonomik

katkılarına ek olarak Gayri Safi Milli Hasılaya ve istihdama yönelik olmaktadır (Şit; 2016:109).

Kırıkkale İlinin turizm potansiyeline yönelik literatürde daha önce hiç çalışmaya rastlanmamıştır. İlde 1.si Aralık 2018’de yapılan ilk Turizm Çalıştayı da bu bilgiyi desteklemektedir. Bu çalışma ile Kırıkkale İlinin turizm potansiyeli ve macera turizm ile ilgili hem yazındaki ilk çalışma olması hem de eksikliğin giderilmesine sağlanacaktır. Çalışma sonunda Kırıkkale İlinin macera turizmi potansiyelinin ortaya konulması ve turizm değerinin artırılmasına yönelik yapılan bu önerilerin uygulanması İlin gelişmişlik ve refah seviyesini artıracak ve şehre marka değeri katacaktır. Bu çalışma daha sonra yapılacak İl ve Bölgenin turizm potansiyelini ortaya koyacak geniş çaplı ve diğer turizm alternatiflerini de içine alacak çalışmalara kaynak olacaktır.

2.TÜRKİYE’DE TURİZMİN GELİŞİMİ VE MEVCUT DURUM

Türkiye’de turizm faaliyetlerinin gelişimi dünyadaki ile paralellik göstermektedir. 1960’lı yıllarda devlet tarafından desteklenen turizmin sektörü kitlesel turizmin gelişmesinde etkili olmuştur. Deniz, kum ve güneş turizminin ağırlıklı olduğu bu dönemlerde, gelişmekte olan ülkelerin turizm faaliyetleri ve turizm gelirleri büyük oranda gelişmiş ülkelere bağımlı olarak şekillenmektedir. Türkiye’de 1960 yılında uygulanmaya başlayan planlı dönemde; turizm politikalarına yön verilmiştir. 3S olarak tanımlanan deniz, kum ve güneş turizmi teşvikleri kıyı bölgelerinde turizm faaliyetlerini artırmıştır. Bu teşviklerin sonucu olarak; Türkiye 1980’li yıllarda uluslararası kitle turizmde oldukça önemli bir konuma gelmiştir. Ancak 2000’li yıllarda kitlesel turizmin çevreye ve ülke kültürüne olan olumsuz etkileri tüm dünyada fark edilmiştir. Bu dönemde alternatif turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi ülkenin turizmde rekabet gücünü artmasını sağlayarak, turizm sektörünün gelişmiş ülkelere olan bağımlılığını azaltmıştır.

2017 yılı TÜRSAB-TUADER Turizm Sektör Raporu verilerine göre Türkiye 2015 yılında en fazla turist ağırlayan 6. ülke durumundayken yaşanan olumsuz gelişmelerden dolayı 2016 yılında dört basamak gerileyerek 10.sırada yer almıştır. Turizm geliri en fazla olan ülke ABD olmuş ve 204,5 milyar dolar ile açık ara birinci sırada yer almaktadır. Çin (114,1 milyar dolar) ile ikinci, İspanya (56,5 milyar dolar) ile üçüncü, Fransa (45,9 milyar dolar) ile dördüncü ve İngiltere (45,5 milyar dolar) beşinci sıradadır. Ülkemizi ziyaret eden turist sayısı son on yıllık sürede dünyada ilk on ülke arasında ki yerini korumasına rağmen turizm gelirleri açısından bu sıralamada kendine ilk on içerisinde yer bulamamaktadır. Bu durum ise turist başına sağlanan gelirin rakip olan ülkelere göre daha düşük olduğuna göstermektedir. Turist sayısındaki artışa kıyasla turizm gelirlerinin düşük olması Türkiye’nin turizm politikası açısından tekrar değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Türkiye “de turist sayısında artmasına karşılık turizm gelirlerinde aynı artışın yakalanamamasının nedenleri arasında turistlerin harcama oranlarının düşük olması bulunmaktadır. Bu durumun değiştirilmesi için harcama oranı yüksek turist kapasitesinin olduğu ülkelere (körfez ülkeleri vb.) yönelik tanıtım faaliyetlerinin yapılması ve alternatif tatil seçeneklerinin oluşturulması ülke turizmi için olumlu sonuçlar doğuracaktır (Şen ve Şit; 2015:44).

Türkiye’de geleneksel turizm stratejileri olarak sürdürülen 3S(Deniz, Güneş, Sahil) turizm faaliyetleri, 3E(Eğitim, Eğlence, Macera) turizmi şeklinde evrilmeye başlamıştır. Bu durum dört mevsim turizm faaliyetlerinin devam etmesini, turizm faaliyetlerinin tüm bölgelere yayılmasını sağlayacaktır. 90’lı yıllarda turizm, müşterilerin ilgisini taze tutma ihtiyacı; toplulukların boş zamanlarının yönetimi için yeni bir konsept belirlenmiştir. Bu yeni yaklaşımla daha geniş bir yaşam alanını yönetmek için yeni bir yol içeren 3E (Eğlence, Çevre, Eğitim) yani turizm “hizmetler”den “deneyimler”e geçmiştir.

3. ALTERNATİF TURİZM

Turizmin ülke ekonomisi ve istihdama sağladığı olumlu katkılar yadsınamaz ancak kitle turizmin çevre ve ülke kültürü üzerinde oluşturduğu olumsuz etkiler bireysel turizmin gelişmesine öncülük etmektedir. Kitle turizm, gelişmekte olan ekonomilerde geniş bir yelpazedeki ciddi sorunların kaynağı olarak görülmektedir. Özellikle, turizmdeki büyük yatırımların, turizm sektöründen elde edilen gelirin; çokuluslu batı işletmelerine tekrar dönmesi ekonomik sorun yaratmakta ve turizmde çalışan nüfusun kompozisyonunu geleneksel tarım endüstrisinden; hizmet temelli turizm ve ağırlama endüstrisine dönüştürerek bu bireylerin kültürel kimliğini rahatsız etmektedir (Triarchi ve Karamanis; 2017:36).

Triarchi ve Karamanis'e (2017) göre etkili dört ana faktör, turizmde farklı bir yaklaşımı gerektirmiştir. Bunlar:

- 1) Ekonomilerdeki büyümenin yoksulluk sorununa çözüm olamaması,
- 2) Kitle turizmin çevre üzerindeki olumsuz etkileri,
- 3) Uluslararası turizm endüstrisinde ki ekonomiye yansıtan politik konular.
- 4) Birinci Dünya ile Üçüncü Dünya ülkeleri arasındaki tarihsel eşitsizliklerin doğal bir devamı olmak, dünya ve post-modern kültürün yeni gezgin pazarını da içeren sosyal konular.

Küresel boyutta turizm sektörü değerlendirildiğinde; kitle turizminin ve buna bağlı olarak kitle yönelimli pazarlama seçeneklerinin değiştiğini ve bunun yerine artık, kişisel ilgi alanına yönelik, kişisel pazarlama yöntemlerinin tercih edildiği ve kişisel ilgi alanlarına göre seyahat planı yapan turist sayısının giderek arttığı, tarihi ve kültürel turizm ile birlikte sanatsal ve kültürel faaliyetlerin seyahat planlarını yaparken önemli bir tercih nedeni olması şeklinde başlıca iki eğilim bulunmaktadır (Kalkınma Bakanlığı Onuncu Kalkınma Planı; s:24).

Ülkelerin; turizm sektöründe sürdürülebilir rekabet gücünü sağlayabilmesi, turizmin ülke ekonomisine olan katkısını ve ülkenin tercih edilirliliğini artırması için alternatif turizm faaliyetleri çalışmaları artırılmalıdır. Kitle turizmin olumsuz etkilerini önlemek ve mevcut talebi karşılamak, talep artışı sağlamak için alternatif turizme yönelmelidirler. Bu gelişmelerle birlikte geleneksel turist tipi ve beklentileri de sürekli değişmekte, kitle turizminden bireysel turizme doğru bir geçiş hızlı bir şekilde yaşanmaktadır (Çavuş vd., 2009:55 akt. Çakıcı vd., 2014:76).

Turizm sektörünün artan önemi, ülkelerin rekabet avantajı sağlamak ve tercih edilebilirliğini artırmak için bu pazarı bölümlendirmeyi ve turizmi çeşitlendirmeyi zorunlu hale getirmiştir. Alternatif turizm faaliyetleri var olan talebi karşılamak yeni talepler yaratması açısından gereklidir. Kitle turizmin yerini almaya başlayan alternatif turizm; ülkemizde ki turizm sektöründe ortaya çıkan sorunların çözülmesi ve rekabet avantajı sağlanması açısından da önemlidir.

Alternatif turizm çeşitlerinden macera turizmi, turizmin niş pazarlaması içinde vazgeçilmez bir yere sahiptir. Alternatif turizm faaliyetlerinin gelişmesi ve turizmin ulusal ekonomiye olan katkısının artması için macera turizm potansiyelinin ortaya çıkartılıp, yatırıma dönüştürülmesi, şehirlerin gelişmesine de katkı sağlayacaktır.

Macera turizmi iç turizm potansiyelinin ortaya çıkması, iç turizm pazarının canlandırılması; dış turizmde ülkeye olan talebin artması için değerlendirilmesi gereken alternatif turizm faaliyetlerindedir. Alternatif turizmde kitle turizmde olduğu gibi çeşitli riskleri taşımaktadır. Özellikle macera turizmde karşılaşılan kaza riski ve doğal çevrenin kirletilmesi riski taşımaktadır. Macera turizmi talep eden kişi sayısının artmasına bağlı olarak çevre ve

sosyal etkilerden oluşan riskler taşımaktadır. Milli parklar ve bakir doğal ortamlarda yapılan macera turizm faaliyetleri doğal çevreyi ve kültürel kaynakları olumsuz etkileyebilmektedir. Turizm faaliyetlerinin iyi planlanmadığı takdirde, çevre üzerinde çeşitli olumsuz etkileri olduğu bir gerçektir. Günümüzde hızlı bir şekilde arttığı görülen bu etkiler genel olarak; su kirliliği, hava kirliliği, gürültü kirliliği, görüntü kirliliği, atık sorunu, ekolojik bozulmalar, çevresel tehlikeler, arkeolojik ve tarihi yerlerin tahrip edilmesi ve arazi kullanım sorunları biçiminde gruplandırılabilir (Demir, 2002:56 akt Çetinkaya, 2014:87).

Bentley vd. (2001) tarafından macera turizmi çeşitlerini kara, su ve hava ile ilgili olmak üzere 3 sınıfta tanımlamıştır. Tablo 1’de bu üç sınıfın içerdikleri alt dalların ayrıntıları verilmiştir.

Tablo 1: Macera Turizminin Kapsamı*

Kara İle İlgili	Su İle İlgili	Hava ile İlgili
Kros Kayak	Yer Altı Rafting	Balon Seyahati
Yamaç Aşağı Kayak	Mağaracılık	Yelken Kanat
Helikopterli Kayak	Gemi Seyahati	Planörcülük
Kayakla Yürüyüş	Tüplü ve Tüpsüz Dalış	Helikopterli Esnek Atlayış
Kapsamlı Doğa Yürüyüşü	Jet Motosiklet	Paraşütçülük
Araçlı safari	Jet Botçuluğu	Yamaç Paraşütü
Makaralı İp İnişi	Yüzey Rafting	Helikopter Gezisi
Esnek İp Atlayışı	Tekne Paraşütü	
Dağ Bisikletçiliği	Nehir ve Deniz Kanoculuğu-Eskimo Kanoculuğu	
Rehberli Buzul Yürüyüşü	Kanoculuk	
Atla Gezinti	Nehir sörfü/Nehir Kızağı	
Kara Avcılığı	Su Kayağı	
Dağcılık	Rüzgâr Sörfü	
Sabit İpli İniş	Balık Tutma	
Kaya Tırmanışı		

Kaynak: Bentley vd., 2001:33, akt Gülcan, 2004

4. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışmanın materyalini Kırıkkale İli ve İlçelerinin doğal ve kültürel çevresi oluşturmaktadır. Çalışmada Kırıkkale İlinin ve İlçelerinin macera turizm potansiyelini tespit etmek amacıyla SWOT(GZFT) analizi uygulanmıştır. SWOT analizi, stratejinin oluşturulmasına yardımcı olmak için belirlenmiş bir yöntemdir (Dyson, 2004). Mevcut ürün ya da hizmetin rakiplerine karşı güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenerek; fırsat ve tehditlerin tespit edilmesini sağlayan SWOT analizi ürün veya hizmetin pazarlama stratejilerinin ve rekabet gücünün belirlenmesini sağlayacaktır. Kırıkkale İlinin macera turizmi açısından Strengths (Güçlü yanlar), Weaknesses (Zayıflıklar), Opportunities (Fırsatlar) ve Threats (Tehditler) belirlenmiştir.

Kırıkkale'nin güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesi ve fırsat, tehditlerin tespit edilmesi amacı ile 20 Aralık 2018 tarihinde İlde düzenlenen 1.Kırıkkale Turizm Çalıştayı kapsamında İl ve İlçe yetkilileri, otel işletmecileri, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü yetkilileri ve Kırıkkale Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği akademisyenleri ile görüşülmüştür. Görüşmeler sonucu alınan cevaplar gruplandırılarak bölgenin güçlü ve zayıf yönleri belirlenerek fırsat ve tehditler ortaya konmuştur.

5. ARAŞTIRMA BULGULARI

5.1. Kırıkkale ili Coğrafi Özellikleri ve Turizm Potansiyeli

Kırıkkale İli Valiliği verilerine göre;Kırıkkale İli konum olarak, kuzeyinde bulunan Çamlıca tepesi, Karakaya tepesi ve Kırıkkale tepesinin ovaya bölümleri üzerindedir. İlin denizden yüksekliği ortalama olarak 700 m.'dir. İlin en yüksek noktası 1278 m. yüksekliğinde olan Kuzeybatı-Güneydoğu yönünde uzanan Koçu Dağı; Yığıltepe mevkidir. İlin Güney ve

Güneydoğu yönlerinde ise Denek Dağ sırası Keskin ile İzzettin Köy arasında bulunmaktadır. Denek Dağı'nın en yüksek noktaları ise 1742 m. yükseklik ile Gavur Tepesi ve 1577 m. yükseklik ile Bozkaya Tepesi'dir. İlin Kuzeydoğu-Güneybatı yönünde ise Küre Dağı bulunmaktadır. Küre Dağının en yüksek noktası ise 1450 m. yükseklik ile Küre Tepesi'dir.

Kırıkkale iklim olarak ılıman iklim kuşağındadır. Fakat denizden uzak olması nedeniyle, günlük sıcaklık farkının fazla olması iklim karasallaşmaktadır. İlde esen rüzgarın yönü kuzeydoğudur(NE). İldeki etkili olan diğer rüzgârlar çeşitleri ise Doğu – Kuzeydoğu yönlü rüzgar ve Güney - Güneybatı yönlü rüzgârlardır. İlde görülen en hızlı rüzgâr 1988 yılında ölçülmüş ve saatte hızı 101,2 km/ saat olarak esmiştir.

Dağ ve orman alanlarının yüzölçümünün az olması nedeniyle yaban hayat çok çeşitli değildir. Küçük ve büyük baş hayvan yetiştiriciliği yapılmaktadır. Keklik ve yaban ördeği ise yaban hayattaki kuş türlerinin yaygın olanlarıdır. Bunlar dışında bıldırcın üveyik karatavuk çulluk gibi kuş türleri bulunmaktadır. İl; orman bakanlığının macera turizminin bir çeşidi olan günlük kara avcılığının izin verdiği iller arasındadır.

İlde bulunan en önemli akarsu Kızılırmak'tır. Kızılırmak Sivas iline bağlı Zara ilçesinin doğusundan doğmakta Kırıkkale topraklarına güney yönünde bulunan Çelebi İlçesinden girmektedir. Kuzeye doğru akarak Merkez İlçesinde ilin kuzeybatı yönüne devam eder. Kuzey yönünde Kırıkkale topraklarını terk ederek Çankırı İli ile sınırını oluşturur. Akarsuyun geçtiği Hasandede-Hacılar ilçeleri üzerinde Kapulukaya Barajı bulunmaktadır. Delice Çayı akarsuyun en önemli kollarından biridir. Delice Çayı İlin komşusu Yozgat sınırı boyunca devam ederek Delice ilçesine yaklaşır.

Çoruhözü Deresi Kızılırmak'a doğu yönünden karışmaktadır. İzzettin Köyü'nün üst bölümlerinde çıkan Çoruh Deresi; İzzettin-Balışeyh İlçesi arasında bulunan demiryolu boyunca paralel olarak devam eder ve Kızılırmak'a dökülür. Çoruhözü deresinin geçtiği bölgelerde bulunan tarım alanlarında sulama için kullanılan önemli bir kaynaktır. Derenin uzunluğu 48 km'dir. İlin sahip olduğu başka bir su kaynağı ise Ankara İli Elmadağ İlçesi güney yönünden akan suların oluştuğu Balaban ve Sarılıöz Çaylarının, birleşmesi ile oluşan Okun Deresi'dir. Kızılırmak üzerine yapılan Kapulukaya Baraj Göleti Kırıkkale'nin sahip olduğu en büyük yapay göldür. Kapulukaya Barajı'nın göl alanı 20.7 km²'dir. Kapulukaya Barajı şehirde enerji sağlaması yanı sıra içme suyu ve sanayi suyu temini içinde oldukça önemli bir kaynaktır. Karaahmetli Tabiat Parkı alanının ve Kapulukaya Baraj gölünün sağladığı doğal kaynak değerleri yanında günü birlik rekreasyon ve spor aktiviteleri yapılabilir. Bunlardan piknik, doğa yürüyüşü, olta balıkçılığı ve kuş gözlemciliği ziyaretçiler tarafından alan içerisinde gerçekleştirilebilir (www.kirikkale.gov.tr).

5.2. Kırıkkale İlinin Macera Turizminin Güçlü, Zayıf Yönleri ve Fırsat, Tehditleri

Bu bölümde SWOT analizi ile Kırıkkale İlinin güçlü, zayıf yönleri ve fırsat ve tehditler ortaya konmaya çalışılmıştır. Böylece hem İlin hem de bölgenin macera turizmi pazarlanmasında stratejilerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışmada Kırıkkale İlinin macera turizminde güçlü yönleri;

- ✓ İlin ulaşım kolaylığı,
- ✓ İlin bulunduğu konum itibari ile 43 ilin bağlantı noktası konumunda olması,
- ✓ Kırıkkale üniversitenin yaklaşık 40000 olan öğrenci sayısı,
- ✓ Turizm faaliyetleri için kullanılabilir millî parkın bulunması,
- ✓ Şehirde konaklama, yemek gibi hizmetlerin fiyat bakımından yakın şehirlere nispeten daha ekonomik olması,

- ✓ Macera turizmine uygun destinasyonların şehir merkezine yakın mesafelerde olması,
- ✓ Yaban hayatın bulunması,
- ✓ Kara avcılığında orman bakanlığı izni olan illerden olması,
- ✓ Bölgede ki milli parkların günübirlik(çadır, karavan vb.)konaklamaya uygun olması,
- ✓ Olta balıkçılığına uygun suların varlığı olarak

tespit edilmiştir. Kırıkkale İlinin macera turizminde zayıf yönleri ise;

- ✓ İlin macera turizmine yönelik reklam ve tanıtımının yapılmaması,
- ✓ Macera turizmine uygun alanların tespit edilmesinde yetersiz kalınması,
- ✓ Macera turizmi potansiyeli olan alanlarda alt yapı eksiklikleri,
- ✓ İlin geçiş noktasında olması dolayısıyla yol çalışmalarının fazla olması,
- ✓ Şehir merkezi ve ilçelerde trafik yön tabela eksikliği,
- ✓ Doğal alanlara ulaşım imkânlarının iyileştirilmemesi,
- ✓ İldeki kurumlar arasında uyum ve işbirliği eksikliği
- ✓ Konaklama, alış veriş merkezi gibi turizm talebini artıracak işletmelerin yetersiz olması.
- ✓ Yerel yönetimlerin macera turizmine yeterince ilgi göstermemeleri

şeklinde ifade edilebilir.

Bu çalışmada yapılan değerlendirme sonucuna göre İlin macera turizmi için fırsatlarını ise;

- ✓ Tüm dünyada alternatif turizme olan talebin artması,
- ✓ Ülkenin turizm politikasında turizmi, tüm bölgelere ve dört mevsime yayma stratejisi uygulanmak istenmesi,
- ✓ İç turizmde talebin artması,
- ✓ Ülkenin ulaşım ağının iyileştirilmesi politikası,
- ✓ İlin devam etmekte olan hızlı tren projesi ile ulaşılabilirliğinin kolaylaşması,
- ✓ Turizmde, doğal ortamlara olan talebin artması,
- ✓ Üniversiteden kaynaklı genç nüfusun fazla olması nedeni ile sosyal medyada tanıtım olanağının olması

şeklinde sıralamak mümkündür. Son olarak Kırıkkale İlinin macera turizminde için tehditleri;

- ✓ Ülkenin bulunduğu coğrafi bölgede yaşanan savaş ve terör olayları,
- ✓ Ülkede alternatif turizm için gerekli alt yapının yetersiz olması,
- ✓ Ekonomik dalgalanmalar,
- ✓ Alternatif turizmde rakip ülkelerin daha güçlü olması,
- ✓ Yerel halkın alternatif turizm ve macera turizmine olan ilgisizliği

olarak tespit edilmiştir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Kırıkkale İlinin macera turizmi yönünden değerlendirilmesi amacı ile SWOT analizi yapılmıştır. Yapılan bu analiz sonucuna göre Kırıkkale İli macera turizmi stratejilerinin geliştirilmesine planlamaların yapılması İlin rekabet gücünün artması ve tercih edilebilirliğinin artması açısından önemlidir. Bu bağlamda yapılan çalışma sonucunda elde edilen sonuç ve öneriler şu şeklide sıralanmaktadır;

- ✓ Kırıkkale İli bulunduğu konum itibari ile kolay ulaşılabilecek durumdadır. Ankara'ya 75 km uzaklıkta bulunan İl, 43 İlin bağlantı noktasıdır. Bu durum İlin güneybirlik macera turizmi açısından değerlendirilmesine olanak vermektedir. Hafta sonu etkinliği olarak değerlendirilmesi amacı ile milli parkların sayısı artırılarak rekreasyon alanı haline getirilebilir. Turizmde doğa kaynaklarının kullanım talebinin artması, İlin tercih edilirlüğünün artmasına katkı sağlayacaktır.
- ✓ İlin sahip olduğu tarım ürünlerinde olan Hasandede üzümü hem şarap ve hem sofraya değerli olan nadir üzüm türlerindedir. Ayrıca yetiştiren kavun ve Kılıçlar soğanı bölgeye has ürünlerdir. Bu kaynakların tanıtımı ve değerlendirilmesi için yapılacak etkinlikler İlin tanıtımı içinde önemlidir.
- ✓ İlde bulunan Kızılırmak derinlik ve debisi rafting ve benzeri adrenalin su sporlarına uygun değildir. Ancak ırmak üzerinde bulunan Kapulukaya Barajı tekne turları düzenlemeye uygundur.
- ✓ İl orman tarım ve orman bakanlığının bazı av hayvanları için izin verdiği İller içinde bulunmaktadır. Yakın şehirlerde ki avcı dernekleri ile entegrasyon sağlanması av turizminin geliştirilmelidir.
- ✓ İlde bulunan Tokuş Dağı (1305 m), Koçu Dağı (1279 m), Denek Dağı (1140 m), Akkaş Dağı (1019 m), Çelebi Dağı (1489 m), Behrek Dağı (1497 m), Küre Dağı (1300 m), Kızıldağ (1080 m) özellikleri ilgili kurumlar tarafından belirlenerek yamaç paraşütü, bisiklet, motocross, trekking sporları için uygunluğu araştırılıp bu konuda çalışmalar yapılması sağlanabilir.
- ✓ Kırıkkale Üniversitesi'nin sahip olduğu yaklaşık 40.000 öğrencinin turizm elçisi olması yönünde öğrencilere yönelik tanıtım turlarının düzenlenmelidir. Böylece öğrencinin aidiyet duygusu artırılarak ağızdan ağıza pazarlama sağlanabilir. Ağızdan ağıza pazarlama özellikle hizmet sektöründe tercih edilen pazarlama şeklidir.
- ✓ Gelişen teknolojinin etkisi ile değişen iletişim şekilleri turizm sektörü içinde kullanılmaktadır. Özellikle sosyal medyanın ürün ve hizmetlerin tanıtımında kullanılması tercih edilen bir yöntemdir. Bu bağlamda İl ve İlçelerde yerel yönetimler ve İldeki turizm işletmeleri sosyal medyayı aktif kullanmalıdırlar.
- ✓ Turizmde oldukça önemli bir yere sahip olan Nevşehir İli ile batı bölgenin bağlantısı konumunda olan ilde, Nevşehir'e giden turların uğrak noktası olması amacı ile yerel işletmeciler yönlendirilebilir.
- ✓ İldeki konaklama işletmelerinin sahipleri ile yapılan görüşmelerde konaklama işletmelerinin bulunduğu konumlarda mevcut sıkıntılarının (otopark, güvenlik vb) olduğu belirtilmiştir. Bunların çözümüne yönelik tedbirler alınarak bu sorunların giderilmesi sağlanmalıdır.

Kırıkkale İlinin turizm potansiyeline yönelik literatürde daha önce hiç çalışmaya rastlanmamıştır. İlde 1.si Aralık 2018'de yapılan Turizm Çalıştayı da bu bilgiyi doğrulamaktadır. Bu çalışma ile Kırıkkale İlinin turizm potansiyeli ve macera turizm ile

İlgili hem alandaki ilk çalışma olması hem de eksikliğin giderilmesine katkı sağlanmış olacaktır. Kırıkkale İlinin macera turizmi potansiyelinin ortaya konulması ve turizm değerinin artırılmasına yönelik yapılan bu önerilerin uygulanması İlin gelişmişlik ve refah seviyesini artıracak ve şehre marka değeri katacaktır. Bu çalışma daha sonra yapılacak İlin ve Bölgenin turizm potansiyelini ortaya koyacak geniş çaplı ve diğer turizm alternatiflerini de içine alacak çalışmalara kaynak olacaktır. Macera turizmine yönelik bu çalışma ilerde İldeki tarım arazilerinin değerlendirilmesi amacı Agro turizm ve mix turizm için de uygulanabilir.

KAYNAKÇA

ÇAKICI, A.; YAVUZ G.& ÇİCEK, M. (2014). “Dağcılık Turizmine Katılımda Dikkate Alınan Hususlar Üzerine Bir Araştırma”, Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi; 7(3) sf:75-94

ÇETİNKAYA, G. (2014). “Bir Macera Turizmi Etkinliği Olarak Kaya Tırmanış Sporü Ve Antalya-Geyikbayırı'nın Potansiyeli”, Doğu Coğrafya Dergisi; sf: 83-100

DYSON, R. G. (2004). “Strategic Development and SWOT Analysis at the University of Warwick”, European Journal of Operational Research, Volume 152, Issue 3,February 2004, sf: 631-640

GÜLCAN, B. (2004). “Macera Turizminin Kapsamı ve Macera Turizmde Kaza Riski”, Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, 1:18-38

İÇÖZ, O. (2005). Turizm Ekonomisi, 3. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara

ŞEN, A. & ŞİT, M. (2015). “Turizm Gelirlerinin Türkiye Ekonomisindeki Rolü Ve Önemi”, Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C:5 S:8 Yaz 2015 (30-45)

ŞİT, M. (2016). “Türkiye’de Turizm Sektörünün İstihdama Katkısı”, Akademik Yaklaşımlar Dergisi, İlkbahar, Cilt: 7,Sayı:1 s:101-117

TRIARCHI, E. & KARAMANIS, K. (2017). “Alternative Tourism Development: A Theoretical Background”, World Journal of Business and Management, ISSN 2377-4622 2017, Vol. 3-1, sf:35-54

Kırıkkale Valiliği, <http://www.kirikkale.gov.tr/cografı-bilgileri>, E.T:15.01.2019

<http://sdt.unwto.org>, E.T: 15.1.2019

Kalkınma Bakanlığı, Onuncu Kalkınma Planı, https://pbk.tbmm.gov.tr/dokumanlar/10-kalkınma_planı.pdf, E.T: 15.1.2019

<http://www.cka.org.tr/dosyalar/Ozel%20İhtisas%20Komisyonu%20Raporlar%C4%B1/TUR%C4%B0ZM%20C3%96%C4%B0K.pdf>, E.T: 15.1.2019

https://www.tursab.org.tr/dosya/16736/turizm-faaliyetkitapcigi_16736_492081.PDF, E.T:15.12.2018